

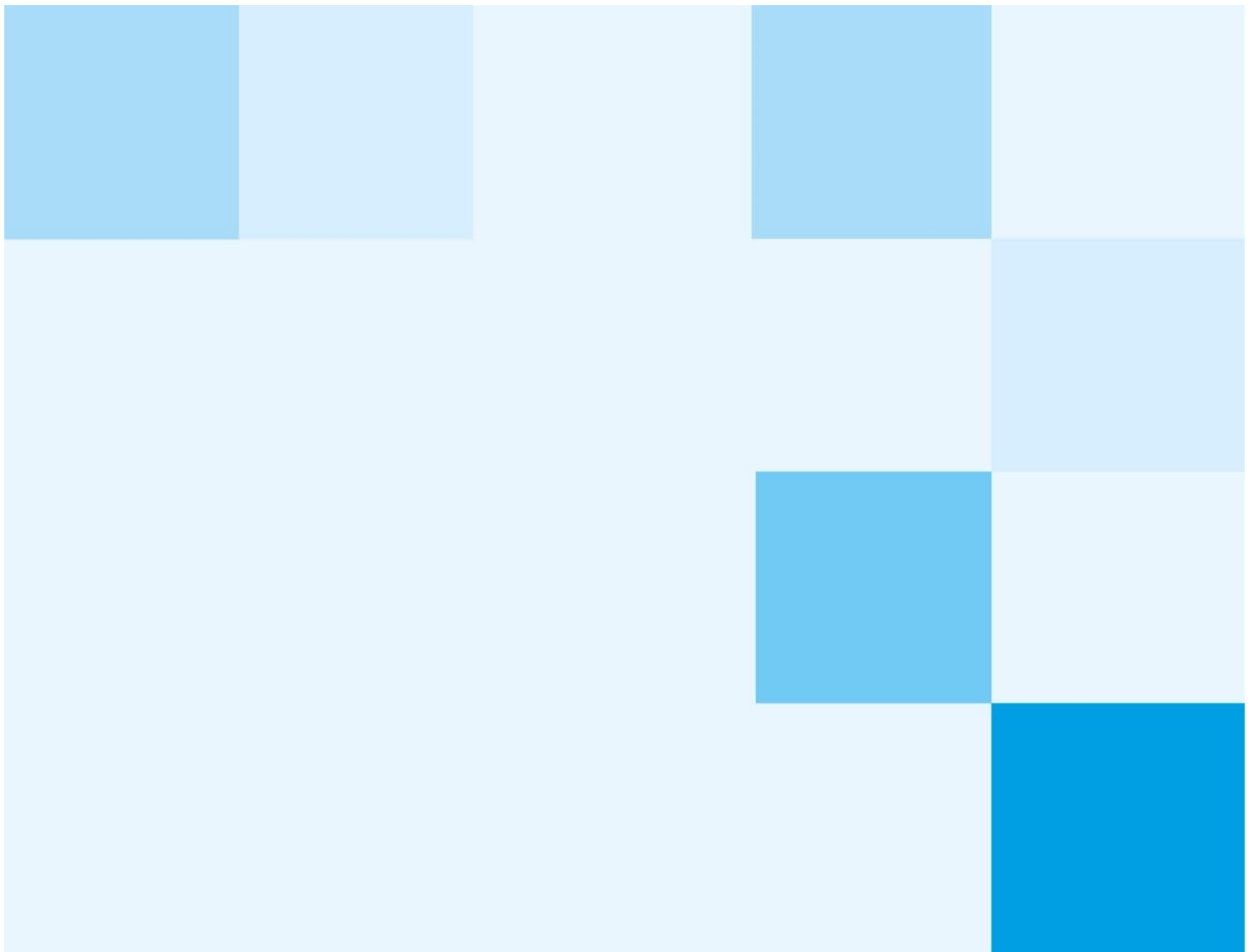
REGIONAL PLAN

Regional plan for klima og energi i Akershus

Handlingsprogram 2019-2022

Utkast - høringsdokument

UTKAST PR 6.FEBRUAR 2018

Om dokumentet:

Tittel:	Regional plan for klima og energi i Akershus: Handlingsprogram 2019-2022
Type dokument:	Regional plan
Eier/virksomhet:	Akershus fylkeskommune
Forfatter:	Fylkesadministrasjonen ved avdeling for plan, næring og miljø
Første gang opprettet:	03.11.2017
Sist oppdatert/versjoner:	06.02.2018
Vedtatt av:	Høringsforslag vedtatt av Fylkesutvalget
Dato vedtatt:	05.02.2018
Saksnummer:	Sett inn saksnummer
ISBN nr:	Sett inn ISBN-nummer
Fotograf:	Sett inn navn på fotograf(er)

Se flere dokumenter på www.akershus.no/dokumenter

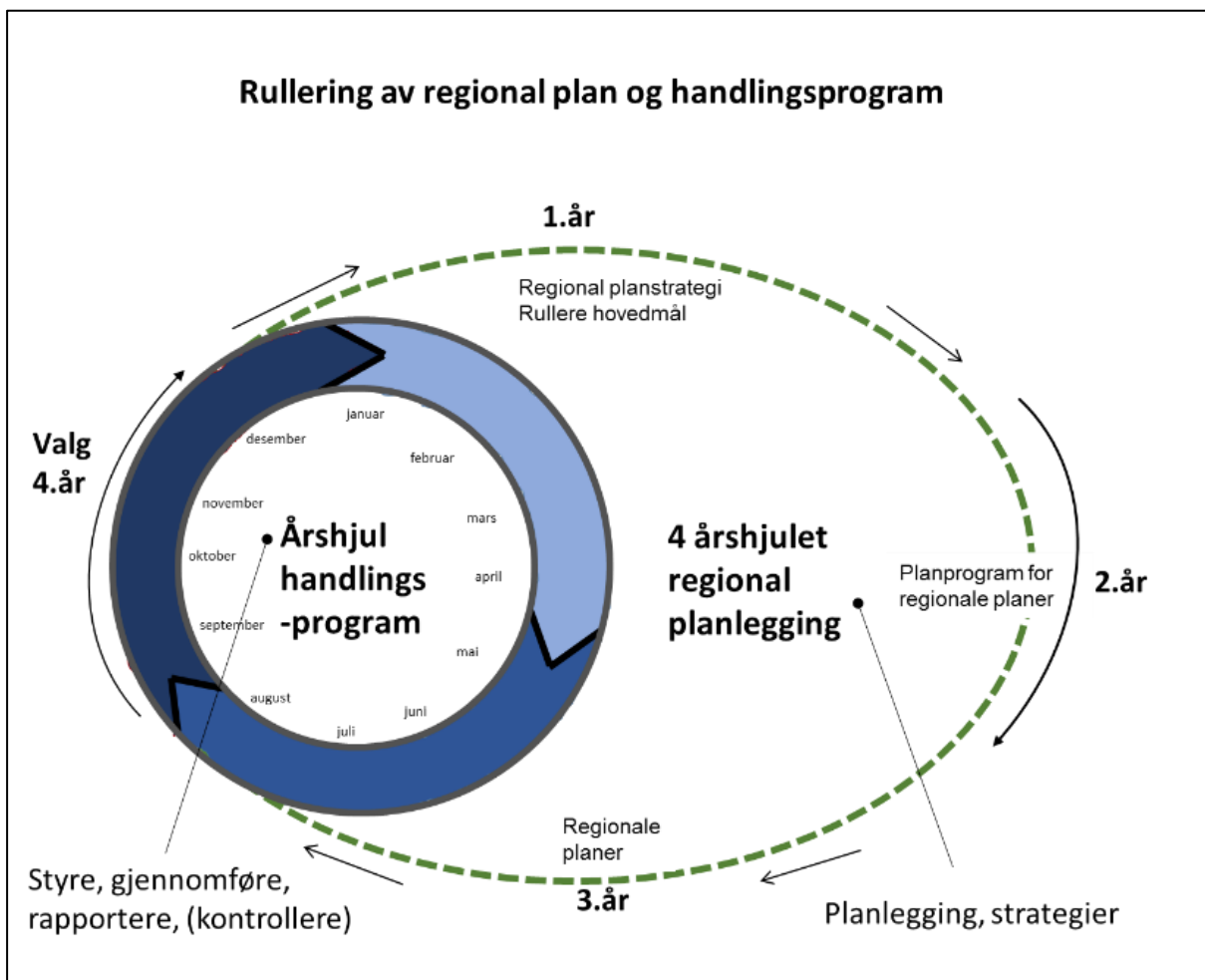
Innhold

1	Innledning	4
2	Handlingsprogrammet	6
2.1	Tiltak, felles strategier	6
2.2	Tiltak, indirekte utslipp.....	8
2.3	Tiltak, transport.....	11
2.4	Tiltak, stasjonær energi.....	14
2.5	Tiltak, avfall og avløp	16
2.6	Tiltak, landbruk	17

1 Innledning

Regional plan for klima og energi i Akershus er ikke juridisk bindende, men skal legges til grunn for statlig, regionalt og kommunalt arbeid med klima og energi. Den skal understøtte potensialet som ligger i regionalt samarbeid, og som ellers ikke ville blitt utløst eller utført av de enkelte aktørene. For å nå hovedmålet må alle ta et ansvar innenfor sine handlingsrom. Hvert fjerde år vurderes behov for rullering av den regionale planen. Det gjøres i forbindelse med utarbeidelse av den regionale planstrategien.

Handlingsprogrammet skal følge opp den regionale planen. Det skal være dynamisk, og behov for rullering vurderes årlig. Handlingsprogrammet konkretiserer tiltak som må gjennomføres i forvaltningen på alle nivå for at målene skal nås. Det er viktig at den enkelte aktør bruker sitt handlingsrom og gjennomfører tiltak tilpasset egen virksomhet. Handlingsprogrammet inneholder derfor også tiltak utover det fylkeskommunen rår over av virkemidler. Det pekes både på felles planleggingsoppgaver, og behov for å fremme helhet i planleggingen ved at sektorer, oppgaver og interesser i Akershus ses i sammenheng og samordnes mellom statlige, regionale og kommunale organer, samt private og allmennheten.

Tiltakene er basert på en tiltaksanalyse (Civitas/Vista Analyse, 2017) samt innspill fra mange, relevante aktører. De er fordelt på følgende områder:

- Felles strategier (innkjøp, miljøledelser, kunnskap og kompetanse)
- Indirekte utslipp
- Transport, direkte utslipp
- Stasjonær energi, direkte utslipp
- Avfall og avløp, direkte utslipp
- Landbruk, direkte utslipp (biologisk og fossilt)

Tiltakene retter seg mot det offentlige (stat, fylkeskommune og kommune) og er inndelt i tre kategorier basert på de rollene disse har. Tiltak som gjelder alle forvaltningsnivåene, benevnes med «Alle» i tabellene under.

- «Samfunnsutvikler» hvor det offentlige har en pådriverrolle,
- «Myndighet» hvor det offentlige har myndighet gjennom lover, og som utøves via forvaltning (og som eier)
- «Feie for egen dør» hvor tiltakene er rettet mot egen virksomhet.

En samlet oversikt over målene, se side 19.

Det er gjort en skjønnsmessig vurdering av tiltakenes effekt på klimagassreduksjon, grad av usikkerhet ved gjennomføring og kostnader:

1. Effekt: I hvilken grad tiltaket bidrar til å nå målet tiltaket er koblet til: Lav, middels, høy effekt
2. Gjennomføring: Er avhengig av teknologisk utvikling og antall involverte aktører: Lav, middels, høy grad av gjennomførbarhet.
3. Kostnad: Vurdering av kostnadene til et tiltak gjelder hele tiltaket, og ikke kun fylkeskommunens kostnader. Det er i tillegg gjort en vurdering av Miljøfondets bidrag/år der det er foreslått som virkemiddel: Lav kostnad: < 1 mill.kr. Middels kostnad: 1-5 mill.kr. Høy kostnad: > 5 mill.kr.

2 Handlingsprogrammet

2.1 Tiltak, felles strategier

Nr	Felles strategier	Ansvar	Sammen med	Virkemidler	2019	2020	2021	2022	Effekt Lav Middels Høy	Gjennom- førbarhet Lav Middels Høy	Kostnad Lav Middels Høy	Målnr/ strategi	Igang- satt
	Samfunnsutvikling												
1	Utarbeide veiledning om klimavennlig innkjøp etter nytt lovverk. -Formidling: arrangere seminarrekke	AFK	Difi Kommuner Innkjøpsnettverk	Miljøfondet	x	x	x	x	H	H	L	Innkjøp	
2	Videreutvikle styringssystem som inkluderer klimabudsjett, klimaregnskap og bærekraftsrapport - Utarbeide felles utslippsfaktorer, effektberegninger og retningslinjer. - Inkluderer videreutvikling av indikatorer med bl.a. innbyggerundersøkelser. - Videreutvikle mål som ikke er kvantifisert.	AFK	Kommuner	Miljøfondet	x	x	x	x	H	H	M	Miljø- ledelse	
3	Videreutvikle samarbeid med næringslivet om reduksjon av klimagassutslipp og grønn verdiskaping. - Baseres på RP Innovasjon og nyskaping samt Forprosjekt: Nettverk for grønn verdiskaping og redusert klimagassutslipp i Akershus.	AFK	Kommuner Næringsliv	Klimasats Miljøfondet	x				H	M	L	Kunn- skap	
4	Etablere arenaer for utveksling av ideer, erfaringer og eksempler fra kommunene. - Web-basert tiltaksbank	AFK	Kommuner Næringsliv Organisasjoner	Miljøfondet Klimasats	x				M	M	L	Kunn- skap	

	- Årlige klimaseminar med kommunene i samarbeid med aktuelle aktører.												
5	Gjennomføre kampanjer i sosiale medier og offentlige rom om bærekraftig forbruk, delingskultur og reduksjon av klimagasser - Rettet mot innbyggere. - Kan inkludere klimakonkurranser på skoler. - Det kan søkes om midler fra Miljøfondet.	Kommuner	Kommuner Bibliotek, Organisasjoner Media AFK	Miljøfondet		x			M	M		Kunnskap	
6	Ta i bruk bibliotek som forum for debatt og diskusjon, veiledning, informasjon samt utlån av aktuelt utstyr.	Kommuner	Organisasjoner Bibliotek			x			L	M	L	Kunnskap	
	Feie for egen dør												
7	Det bør tas i bruk miljøsertifiseringsordninger. - Aktuelle sertifiseringsordninger er kan være f.eks Miljøfyrtårn ISO,14000, Grønt flagg	Alle				x			M	M	M	Miljøledelse	

2.2 Tiltak, indirekte utslipp

Nr	Felles strategier	Ansvar	Sammen med	Virkemidler	2019	2020	2021	2022	Effekt Lav Middels Høy	Gjennom- førbarhet Lav Middels Høy	Kostnad Lav Middels Høy	Målnr/ strategi	Igang- satt
	Samfunnsutvikling												
1	Utvikle aktivitetskart om klimavennlige aktiviteter og kortreiste ferier i Akershus.	AFK	Kommuner DNT Akershus reiseliv			X			M	H	L	ID5	
2	Tilrettelegge for kildesortering av flere fraksjoner, med vekt på klær og plast.	Kommuner	IKS Næring			x			M	H	M	ID2	
3	Vurdere nasjonale insentivordninger for utsortering av matavfall, glass, papir, plast og tekstiler.	Staten	Næring						H	H	L	ID2	
	Myndighet												
4	Utvikle materialbank for gjenbruk av byggematerialer. -Kan samordnes med Oslo kommunes arbeid med materialbank -Opprettelse av prosjekt med næring og kommuner	AFK	Oslo Kommuner Næring	Miljøfondet		x			M	M	M	ID1	
5	Etablere gjenbruksstasjon for byggematerialer.	Kommuner					x		M	L	M	ID1	
6	Utarbeide retningslinjer og veiledning om klima- og miljøhensyn i områdeutvikling og byggeprosjekter. - veileder om til kvalitetsprogram med tema klima og energi - råd om klimavennlige bygg, bruk av	AFK	Kommuner Næring Difi DiBK	Miljøfondet	X	x	x		H	H	L	ID1	

	<p>klimaregnskap og mikroenergisystemer, - råd om involvering av f.eks. avfallshåndtering tidlig i planlegging, juridiske råd. - Det kan søkes om midler fra Miljøfondet.</p>												
7	<p>Innarbeide kunnskap om klimavennlige boligområder og boliger i relevant undervisning. - Involvere elever på vgs.i byggeprosjekter for aktiv læring og kunnskapsformidling.</p>	Alle					X		H	M	L	ID1	
8	<p>Videreutvikle Tek med strengere krav til klima og energi.</p>	Stat							H			ID1	
9	<p>Vurdere lovverk og virkemidler for bedre utnyttelse av næringsavfall.</p>	Stat							H	M	L	ID2	
10	<p>Vurdere nasjonale virkemidler for å redusere matsvinn.</p>	Stat	Næring						H	H		ID3	
Feie for egen dør													
11	<p>Bruke klimagassregnskap som beslutningsgrunnlag for alle nye offentlige byggeprosjekter og ved rehabilitering av bygg.</p>	Alle			x	x	x	x	H	M	M	ID1	
12	<p>Miljøklassifisere offentlige byggeprosjekter. - For eksempel BREEAM, eller annen metode for sertifisering av bærekraftige bygg.</p>	Alle			x	x	x	x	H	M	M	ID1	
13	<p>Øke andelen byggeprosjekter som er forbilder for klimavennlig bygging/bygg. - For eksempel gjennom FutureBuilt</p>	Alle	Næringa	Innovasjon Norge	x	x	x	x	H	L	M	ID1	
14	<p>Øke bestillerkompetanse på produkter som er gjenvinnbare, har lang levetid og kan gjenbrukes.</p>	Alle	Difi		x	x	x	x	M	H	L	ID2	

15	Innføre krav om avfallshåndtering og energistyring i offentlige kontrakter.	Alle	Difi		x	x	x	x	M	M	M	ID2	
16	Innføre sortering av avfall i offentlige virksomheter.	Alle			x	x	x	x	M	M	L	ID2	
17	Utarbeide strategi for redusert matsvinn og forbruk av kjøtt	Alle				x			H	L	L	ID3 ID4	
18	Tilrettelegge for klimavennlig jobbreiser, videomøter og streaming av seminar.	Alle			x	x	x	x	H	M	M	ID5	
19	Øke gjenbruk og salg av brukte møbler og IKT. -vurdere å utvide AFK innkjøp sin ordning med salg/bytte mellom skolene	Alle				x			M	H	L	ID6	

2.3 Tiltak, transport

Redusert veitrafikk og bruk av bil følges opp via regional plan for areal og transport i Oslo og Akershus (T1). Regional plan for klima og energi i Akershus skal følge opp mål relatert til overgang til utslippsfrie eller fossilfrie kjøretøy (T2-T6).

Nr	Tiltak, Transport	Ansvar	Sammen med	Virke- midler	2019	2020	2021	2022	Effekt Lav Middels Høy	Gjennom- førbarhet Lav Middels Høy	Kostnad Lav Middels Høy	Mål- nr	Igang- satt
	Samfunnsutvikling												
1	Etablere nettverk for kommunene om omlegging til fossilfri transport. - Tema: veiledning, rammeavtaler, erfaringsutveksling	AFK	Kommuner	Klimasats	x	x	x	x	M	H	L	T	
2	Etablere minst ett prosjekt for utprøving av tyngre kjøretøy på hydrogen	AFK	Næringen	Enova/EU			x		L	M	M	T4	
3	Bygge opp en hydrogenbasert bilflåte. - Jfr. støtteordningen Miljøfondet for kommunale tjenestebiler og taxier	Kommuner Næringen Stat	AFK Stat	Miljøfond Enova	x	x	x	x	H	M	M	T3	X
4	Etablere tilstrekkelig antall fyllestasjoner for hydrogen. - Jfr. støtteordningen Miljøfondet for drift av fyllestasjoner	AFK Stat	Kommuner	Drift: Miljøfond Investering: Enova	x	x	x	x	H	L	H	T5	X
5	Etablere flere LBG fyllestasjon for tungtransport. - Faglig vurdering av behov for stasjoner (lokasjon og antall). - Støttes av arbeidet i Biogass Oslofjord.	AFK Stat Næring	Kommuner	Miljøfond Enova		X			H	M	H	T5	
6	Etablere lademuligheter (minst 10 %) på alle parkeringsplasser og hurtiglader i områder med svakt utbygd infrastruktur. - Bruke reguleringsbestemmelser på nye parkeringsplasser - Det kan søkes om midler fra Miljøfondet.	Kommuner Næring	AFK Stat	Miljøfond Enova Klimasats	x	x	x	x	H	H	H	T5	

7	Etablere ladeinfrastruktur og hydrogenfyllestasjoner som muliggjør overgang til nullutslippstaxier - Konsekvenser for taxinæringen og behov for ladeinfrastruktur /fyllestasjoner for hydrogen skal utredes ila 2017/2018. -Vurdere å prioritere nullutslippstaxier i taxikøen samt etablere ladestasjoner på taxidepot OSL	AFK	Næring Kommuner Stat	Klimasats Enova	x	x	x	x	M	M	H	T5	
8	Kartlegge behov for nettkapasitet og smart-grid løsninger for å tilrettelegge for økt elektrifisering av transportsektoren. - Kan inkludere en vurdering av konsekvens for det totale el-forbruk, samt muligheter for å redusere el-forbruk i bygg.	AFK	FOU Nettselskap	Miljøfondet	x				L	H	L	T5	
9	Legge til rette for lademuligheter for bil og sykkel i borettslag og sameier. - Det kan søkes om midler fra Miljøfondet. utarbeide veiledere for borettslag/sameiere	Kommuner	AFK Stat	Miljøfond Klimasats	x	x	x	x	M	M	M	T1 T5	
10	Legge til rette for bildelingsløsninger med nullutslippskjøretøy. -Regulerer inn arealer som kan brukes til slike formål.	Kommuner	Næring Organisasjoner			x			M	M	M	T1 T3	
Myndighet													
11	Evaluere trafikkantbetalingssystemet. -Vurdere om biogasskjøretøy kan unntas fra bompengavgift, og om passeringstaket kan fjernes for kjøretøy som ikke er 0-utslipp, biogass eller Euro6.	AFK	Oslo Stat		X				H	M	L	T	
12	Øke andel batterielektriske busser og ferjer i kollektivtrafikken. - Forankret i Ruters strategi «Fossilfri 2020» - Ruter skal ila 2018 utrede når og hvordan de kan bli utslippsfrie	Ruter	Oslo AFK Stat	Enova	X	x	x	x	H	H	H	T2	
13	Videreutvikle hydrogen som drivstoff i kollektivtrafikken -Forankret i hydrogenstrategien	Ruter	Oslo AFK Stat	Miljøfondet/ Ramme- bevilgning til Ruter	X				M	H	H	T2	X

14	Bidra til å utvikle markedet for bærekraftige drivstoff ved å stille strenge miljøkrav og fremme drivstoff med lavest mulig klimagassutslipp i anbudsprosesser for kollektivtrafikk.	Ruter	Oslo AFK Stat		X	x	x	x	H	H	M	T2	
15	Ta i bruk fossilfrie anleggsmaskiner i aktuelle utdanningsløp. - Kan prøves ut på aktuelle videregående skoler som har studietilbud om teknikk og industriell produksjon/kjøretøy.	AFK	Næringen Stat		X				M	M	M	T6	
16	Innføre miljøkrav i taxiløyver. -Bygger på samarbeid med Oslo kommune og AFK som ser på muligheten for å stille krav om nullutslipp fra taxinæringen innen 2022. Konsekvensene for taxinæringa skal utredes.	AFK	Næringen Oslo		X				M	M	L	T3	X
17	Stimulere til lavutslippssoner i tettsteder.	Kommuner	Stat		x	x	x	x	H	L	L	T	
18	Vurdere krav til fossilfritt drivstoff på nye bensinstasjoner/energistasjoner i aktuelle reguleringsplaner	Kommuner				x			H	M	L	T5	
19	Stille krav om fossilfrie og utslippsfrie bygg- og anleggsplasser.	Alle		Klimasats Enova	X	x	x	x	H	H	L/M	T6	
20	Styrke regelverket som sikrer import av bærekraftig biodrivstoff og at omsetningskravet økes gradvis til 40% i 2030.	Stat							H	M	L	T2 T4	
22	Utvikle et system for elektronisk veipricing som gjør at det blir enklere å differensiere mellom ulike drivstoff, lokalisering og bruk av bil.	Stat							H	L	H	T	
23	Differensiere subsidiene på bruk av biodrivstoff på grunnlag av klimanytte - Reell klimanytte bør ligge til grunn for ulike subsidier for bruk av biodrivstoff, eks biogass versus importert biodrivstoff	Stat							H	L	L	T4	
Feie for egen dør													

Nr	Tiltak, Stasjonær forbrenning	Ansvar	Sammen med	Virke- midler	2019	2020	2021	2022	Effekt Lav Middels Høy	Gjennom- førbarhet Lav Middels Høy	Kost- nad Lav Middels Høy	Mål- nr	Igang- satt
5	Utnytte vannbåren varme der det er mulig i nye boliger og boligområder eller på byggeplasser. - Akershus Energi bruker kun 160 GWh av kapasitet på 260 GWh	Kommuner			x	x	x	x	M	H	L	SE2	
6	Utvide forbud mot bruk av mineralolje til også å gjelde midlertidige bygninger, driftsbygninger i landbruket og spisslast i fjernvarmeverk.	Stat							H			SE1	
7	Innføre krav om eller system for registrering av solenergianlegg -Kostra, matrikkeldata eller nasjonalt system	Stat Kommuner							L			SE2	
	Feie for egen dør												
8	Legge til rette for bruk av tre som byggemateriale, sol som energikilde og gjenbruk av materialer i nye offentlige byggeprosjekter	Alle				x			M	H	L	Alle	
9	Utfase fyring med mineralolje i egne bygg.	Alle			x				H	H	M	SE1	

2.5 Tiltak, avfall og avløp

Nr	Tiltak, Avfall og avløp	Ansvar	Sammen med	Virke- midler	2019	2020	2021	2022	Effekt Lav Middels Høy	Gjennom- førbarhet Lav Middels Høy	Kost- nad Lav Middels Høy	Mål- nr	Igang- satt
Samfunnsutvikling													
1	Kartlegge metangassutslipp fra deponier. - Sikre kontroll over deponigass fra nedlagte deponier.	Fylkesmannen	Avfallsselskap Kommuner		x				L	H	M	AA1	
2	Etablere nettverk for avfalls-, avløpsbransje, landbruket og forbrukere av biogass - Støtte opp under eksisterende nettverk - knyttes opp til deltakelse i Biogass Oslofjord	AFK	Oslo kommune IKS Næring	Miljøfondet Klimasats		x			M	M	L	AA2	
3	Bidra til å øke verdien av biorest fra avløps slam, og stimulere til økt avsetning av biogass til drivstoff. - Er avhengig av revisjonen av gjødselverforskriften - Bruke biorest som vekstmedium som erstatning for torv eller biogjødsel som erstatning for kunstgjødsel - Økt avsetning som resultat av tiltak i transportsektoren. - Ses i sammenheng med deltakelse i Biogass Oslofjord	AFK	Næring Organisasjoner Kommuner Stat	Miljøfondet	x	x	x	x	H	M	L	AA3 AA2	
4	Stimulere til økt biogassproduksjon til drivstoff på kommunale renseanlegg - Det krever økt produksjonskapasitet og tilrettelegging for å behandle av flere avfallsfraksjoner - knyttes opp til deltakelse i Biogass Oslofjord - Det kan søkes om midler fra Miljøfondet.	Kommuner	IKS Organisasjoner AFK	Klimasats RFF Miljøfondet	x	x	x	x	H	M	L	AA2	
Myndighet													
5	Redusere metangasslekkasje på nedlagte avfallsdeponier.	Kommuner	IKS Fylkesmannen	Klimasats	X				H	M	M	AA1	

2.6 Tiltak, landbruk

Nr	Tiltak, Landbruk	Ansvar	Sammen med	Virke- midler	2019	2020	2021	2022	Effekt Lav Middels Høy	Gjennom- førbarhet Lav Middels Høy	Kost- nad Lav Middels Høy	Mål- nr	Igang- satt
Samfunnsutvikling													
1	Vurdere systemer for oppsamling og transport av husdyrgjødsel til sentrale biogassanlegg. - Samarbeid med landbruksbedrifter og biogassanlegg - Ses i sammenheng med deltakelse i Biogass Oslofjord	AFK	Oslo Kommuner Organisasjoner	Miljøfondet		x			H	H	L	L1.1	
2	Legge til rette for utnyttelse av biorest i landbruket fra biogassproduksjon. - Mulig samarbeid med Nes biogassanlegg og Hvam vgs.	AFK	IKS Næring	Miljøfondet		X			H	M	L	L1.1	
3	Tilrettelegge for selvforsynte og fornybare energisystem i landbruket. - kan bygge på igangsatt prosjekt med Aurskog-Høland, lfe og Norges vel.	Kommuner Organisasjoner	FoU AFK Stat	Enova Miljøfondet	X	x	x	x	M	H	H	L2 F	
4	Prøve ut bruk av biokull til karbonlagring i jordbruket. - Hvam vgs kan være praktisk pilot.	AFK	FoU Organisasjoner NMBU	Miljøfondet Reg. forskn.fond		X			L	M	L	L3.2	
5	Styrke klimarådgivning til landbruket og bistå i planlegging av klimatiltak.	Kommuner	Klimasmart Landbruk Næring		X	x	x	x	M	H	M	L1B	
7	Støtte investeringer til fossilfrie anleggs- og arbeidsmaskiner i landbruket.	Stat	Næring						H	H	H	L2 F	
Myndighet													
8	Styrke kompetanse om klimagassutslipp fra biologiske prosesser, og ta det inn i aktuelle utdanningsprogram.	AFK	NMBU Klimasmart landbruk			X			M	M	M	L3.1	

Nr	Tiltak, Landbruk	Ansvar	Sammen med	Virke- midler	2019	2020	2021	2022	Effekt Lav Middels Høy	Gjennom- førbarhet Lav Middels Høy	Kost- nad Lav Middels Høy	Mål- nr	Igang- satt
	- kan knyttes til kompetansesenter for presisjonslandbruk og videregående opplæring generelt - ivaretas av avd. næring og AVO												
9	Etablere demonstrasjonsanlegg og pilot for Klimasmart Landbruk. - utarbeide landbrukets klimaplan for Hvam vgs slik at de kan være vertskap for praktiske feltforsøk for tiltakene i HP	AFK	NMBU Kommuner			X			M	M	M	L1 B	
10	Oppfordre til restaurering av myrer. - Fylkesmannen har støtteordning for restaurering av myr i verneområder.	Fylkesmannen Kommuner	Næring	FM støtteordning	x	X	x	x	H			L3.2	
11	Innføre forbud mot nydyrking av myr.	Stat							H			L3.2	

FRAM MOT LAVUTSLIPPSSAMFUNNET I AKERSHUS 2050									
Overordna mål:									
Det direkte klimagassutslippet i Akershus er redusert med 55% innen 2030, og med 85-90% innen 2050 sammenlignet med utslippsnivået i 1991.									
Felles strategier:									
Bruke offentlige innkjøp som et aktivt verktøy.									
Bruke miljøledelse som et verktøy i offentlige og private virksomheter.									
Øke kunnskap og kompetanse om klimafotavtrykk hos offentlige og private virksomheter og innbyggere.									
Mål 2030 - direkte utslipp						Mål 2030 - indirekte utslipp			
Transport	Stasjonær forbrenning	Avfall og avløp	Landbruk						
T	Klimagassutslippene fra transportsektoren er redusert med minst 50 % innen 2030 fra 1991-nivå.	S	Klimagassutslippene fra stasjonær forbrenning er redusert med minst 90 % innen 2030 sammenlignet med 1991-nivå, uten å øke elektrisitetsbruk.	AA	Klimagassutslippet fra avfalls- og avløpssektoren er redusert med minst 80 % innen 2030 sammenlignet med 1991-nivå.	L1	Bærekraftig matproduksjon i landbruket har økt mens klimagassutslippene er på samme nivå eller lavere sammenlignet med 2015.	ID1	Alle nye, offentlige bygninger er nullutslippsbygg innen 2030.
T1	Veksten i persontransport er tatt med kollektiv, sykkel og gange.	S1	Forbrenning av fossil olje og gass til oppvarming av bygg og produksjon av fjernvarme er utfaset innen 2030.	AA1	Klimagassutslippet fra avfallsdeponiene er redusert med minst 80 % innen 2030 sammenlignet med 1991-nivå.	L1.1	30 % av husdyrgjødselen er brukt til biogassproduksjon innen 2030.	ID2	Minst 65 % av husholdningsavfallet går til materialgjenvinning innen 2030.
T2	Ved utgangen av 2020 skal kollektivtransporten kun bruke fornybar og bærekraftig energi, og gradvis gå over til en utslippsfri kollektivtransport.	S2	Andelen lokal, fornybar energi til varme, kjøling og el-spesifikt forbruk i bygg er økt innen 2030.	AA2	Produksjon av biogass til drivstoff er økt til minst 250 GWh innen 2030.	L2	Fossilt utslipp	ID3	Matsvinn er redusert med 50 % innen 2030.
T3	Alle nye lette kjøretøy er nullutslippsbiler innen 2025.			AA3	All biorest fra biogassproduksjon og kompostering er utnyttet til vekstmedium og gjødsel innen 2030.	L3	Landbruket er en sentral aktør i overgangen til et samfunn basert på fornybare biologiske ressurser.	ID4	Forbruk av kjøtt er redusert innen 2030.
T4	Minst 50 % av nye, tyngre kjøretøy er nullutslippslastebiler, og andel tyngre kjøretøy som går på biogass er økt innen 2030.					L3.1	Skogproduksjon til bruk av tre som byggemateriale og bioenergi har økt innen 2030.	ID5	Behov for flyreiser, private og i jobbsammenheng er redusert innen 2030.
T5	Infrastruktur for fossilfrie drivstoff er godt utbygd innen 2025.					L3.1	Karbonbinding i skog og jord er økt innen 2030.	ID6	Deling, gjenbruk og redesign av ulike produkter har økt innen 2030.
T6	Bygg- og anleggsplasser er fossilfrie innen 2030.								